

АНОТАЦІЯ

Зозуля Марина Сергіївна,

«Фінансування оборотних коштів і підвищення ефективності їх використання»

дипломна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня

бакалавра за бакалаврською програмою «Фінанси і кредит»

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2017 рік

Випускна робота складається з трьох розділів.

У роботі розглядаються теоретичні основи фінансування, методи управління та підвищення ефективності використання оборотних коштів на ТОВ «Тарутинський сироробний завод»; проводиться аналіз основних показників фінансового стану даного підприємства, а саме: фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності, стану матеріальних оборотних коштів.

Пропонуються методи удосконалення механізму управління оборотними коштами на підприємстві, зокрема обґрунтовується перелік заходів щодо покращення структури джерел формування оборотних коштів; зменшення витрат на стадіях кругообігу оборотних виробничих фондів і фондів обігу; зосередження зусиль на подоланні кризи неплатежів; постійного поглибленого аналізу платоспроможності контрагентів, виключення з числа покупців і замовників дебіторів з високим рівнем ризику; використання прогресивних форм розрахунків - передоплата, розрахунки за допомогою векселів та чеків.

Ключові слова: ліквідність підприємства, оборотні кошти, резерви, переробне підприємство, дебіторська та кредиторська заборгованість.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ	6
1.1. Сутність, склад і структура оборотних коштів.....	6
1.2. Принципи використання оборотних коштів і джерела їх формування.....	11
1.3. Основні показники ефективності використання оборотних коштів.....	20
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «ТАРУТИНСЬКИЙ СИРОРОБНИЙ ЗАВОД»	25
2.1. Діагностика фінансових та економічних показників підприємства ТОВ «Тарутинський сироробний завод».....	25
2.2. Оцінка забезпеченості та ефективності використання оборотних коштів ТОВ «Тарутинський сироробний завод» та прогнозне значення чистого доходу від реалізації продукції.....	37
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ КОШТІВ ПІДПРИЄМСТВА	52
3.1. Удосконалення механізму управління оборотними коштами на підприємстві.....	52
3.2. Впровадження економічно обґрунтованого планування оборотних коштів.....	62
ВИСНОВКИ	71
Список використаних джерел	74
Додатки	77

АНОТАЦІЯ

Випускної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавра
Зозулі Марини Сергіївни
Фінансування оборотних коштів і підвищення їх використання
(на прикладі ТОВ «Тарутинський сироробний завод»)
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2017 рік

Випускна робота складається з трьох розділів.

У роботі розглядаються теоретичні основи фінансування, методи управління та підвищення ефективності використання оборотних коштів на ТОВ «Тарутинський сироробний завод»; проводиться аналіз основних показників фінансового стану даного підприємства, а саме: фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності, стану матеріальних оборотних коштів.

Пропонується оптимізувати дебіторську заборгованість на ТОВ «Тарутинський сироробний завод» шляхом: недопущення виникнення простроченої та безнадійної дебіторської заборгованості; постійного поглиблення аналізу платоспроможності контрагентів з виключенням з числа покупців і замовників дебіторів з високим рівнем ризику; використання прогресивних форм розрахунків - передоплата, розрахунки за допомогою векселів та чеків. Застосування цих форм розрахунків дозволяє захистити підприємство від ризиків, які було продемонстровано в випускній роботі.

Ключові слова: оборотні кошти, дебіторська заборгованість, ефективність підприємства, використання оборотних коштів, джерела фінансування оборотних коштів.

ВСТУП

Актуальність теми полягає в тому, що в умовах становлення та розвитку ринкових відносин особливо важливе значення набуває становлення та використання фінансових ресурсів, в тому числі оборотних коштів. Для того, щоб забезпечити безперервний процес виробництва та реалізації продукції, кожне підприємство за для цього будує чітко сформований механізм управління оборотними активами, але для того, щоб його побудувати необхідно розуміти сутність цієї категорії. Адже оборотні активи являють собою частину продуктивного капіталу, що переносить свою вартість на знов створений продукт повністю і повертається до підприємця в грошовій формі наприкінці кожного кругообігу капіталу. Таким чином, оборотні кошти являються важливим критерієм у визначенні прибутку підприємства, його фінансової стійкості та ефективності функціонування.

У процесі управління підприємством важливим етапом є правильне визначення потреби в оборотних коштах. Величина повинна бути мінімальною, але достатньою для забезпечення безперебійного фінансування планових витрат на виробництво і реалізацію продукції, а також здійснення розрахунків у встановлений термін. Завищення оборотних коштів веде до зайвого їх відволікання в запаси, до заморожування фінансових ресурсів. Зниження оборотних коштів може призвести до перебоїв у виробництві і реалізації продукції, до несвоєчасного виконання підприємством своїх зобов'язань. Таким чином, важливим етапом обґрунтування стратегії управління обіговими активами підприємства є аналіз сучасного стану та ефективності управління ними.

В першу чергу оборотні кошти підприємство повинне використовувати раціонально і економно, бо вони є переважною часткою, що входить в матеріальну кінцеву вартість даного товару. Тому що, економія матеріальних ресурсів, яка характеризується зниженням абсолютної і питомої витрати їх окремих видів, дозволяє з однієї і тієї ж кількості сировини і матеріалів виготовляти більше продукції без додаткових витрат суспільної праці, підвищувати ефективність виробництва в цілому на кожному підприємстві. Адже фінансовий стан підприємства в першу чергу залежить

від того, наскільки швидко кошти, вкладені в оборотні активи перетворюються на реальні гроші.

В останній час, незважаючи на те, що роль оборотних коштів у складі підприємства значно збільшилася, з'явилися інші якісно нові вимоги, до цього часу не приділяється достатньо уваги такому проблемному питанню, як ефективність використання коштів.

Аналізу оборотних активів повинні бути притаманні системність, цілеспрямованість і дієвість, об'єктивність оцінок, обґрунтованість висновків і пропозицій.

Метою даної роботи є дослідження на прикладі ТОВ «Тарутинський сироробний завод» структури його оборотних коштів, виявлення негативних тенденцій та розробка рекомендаційних шляхів з підвищення ефективності використання оборотних коштів в сучасних умовах господарювання.

Виходячи з актуальності теми, для досягнення мети в випускній бакалаврській роботі були визначені наступні завдання:

- а) розглянути сутність оборотних активів підприємства;
- б) провести дослідження структури активів виробничого підприємства, виявити негативні тенденції;
- в) проаналізувати ефективність використання оборотних активів;
- г) окреслити можливі шляхи підвищення ефективності використання оборотних активів досліджуваного підприємства.

Об'єкт дослідження - процес фінансування оборотних коштів і підвищення їх використання на аналізованому підприємстві. Практична значущість дослідження полягає в обґрунтуванні ефективності його діяльності.

Предмет дослідження - економічні відносини з приводу формування, управління та використання оборотних коштів на прикладі ТОВ «Тарутинський сироробний завод».

Методи дослідження. Теоретичною та методологічною основою дослідження є система загальнонаукових та спеціальних методів, а саме: порівняння, синтезу, прогнозування, вертикального та горизонтального економічного аналізу, економіко-математичних показників, метод прямого рахунку та дослідно-статистичний метод

індексний метод.

Інформаційна база. Теоретичною основою дослідження послужили наукові публікації, монографічні видання вітчизняних і закордонних вчених, періодична економічна література, нормативно-законодавчі акти України, інтернет-ресурси, офіційні статистичні матеріали, наукові статті, спеціальна економічна література, періодичні видання журналів, фінансова звітність підприємства, а саме: інформація, наведена у формах бухгалтерської звітності №1 "Баланс", №2 "Звіт про фінансові результати та їх використання".

ВИСНОВКИ

Оборотні кошти, що є основним елементом матеріальної основи процесу виробництва, певним чином впливають на його хід. Якщо виробництво забезпечене в достатній кількості необхідними елементами оборотних коштів – воно працює, як правило, ефективно. Ефективно в цьому випадку використовуються й самі оборотні кошти.

Встановлення на підприємствах необхідного складу та структури оборотних коштів, визначення їх потреб та джерел формування, а також контролю за зберіганням і ефективністю їх використання все це складає організацію оборотних коштів. Організація оборотних коштів повинна будуватися на таких принципах:

- а) раціональне розміщення оборотних активів, які є в наявності, з сферами відтворюючого процесу в середині підприємства;
- б) формування та поповнення оборотних активів за рахунок власних та позикових джерел у залежності від обсягів виробництва;
- в) створення фінансових резервів;
- г) контроль за зберіганням та ефективним використанням оборотних активів;
- д) створення мінімального обсягу оборотних активів, що забезпечує безперервність процесу виробництва й обігу, а також їх ефективне використання;

Встановлення оптимального співвідношення оборотних коштів, що знаходяться в виробничій сфері та сфері обертання, сприяє більш ефективному їх використанню.

Порядок формування джерел створення оборотних коштів на підприємствах залежить від форми власності, яка лежить в основі функціонування підприємства, специфіки організаційної побудови підприємства, специфіки організаційної побудови підприємства та інших факторів.

Оборотні активи ТОВ «Тарутинський сироробний завод» збільшилися на 17970 тис. грн. Найбільша частина оборотних активів – це категорія «Запаси», яка на 2016-й рік склала 63,5% оборотних коштів. Підприємству слід звернути увагу на зменшення категорії «Дебіторська заборгованість», тому що їх негативно впливає на

фінансові результати в цілому, відволікаючи грошові кошти з обороту. Як недолік можна відмітити недостатню кількість «Грошових коштів та їх еквівалентів».

Аналіз підприємства ТОВ «Тарутинський сироробний завод» показав, що в 2014-2016 роках воно було фінансово нестійким і повністю залежним від зовнішніх кредиторів, що є дуже поганим показником. На це вплинула нестача власного капіталу і відповідно нестача власних оборотних коштів, яка, однак, у 2016-му році порівняно з 2014-м зменшувалась.

Порівняльний аналіз дебіторської і кредиторської заборгованості за 2014-2016 рр. показав перевищення кредиторської заборгованості. Це свідчить про погіршення фінансового стану, тому що у короткостроковій перспективі підприємство додатково не отримує кошти.

Аналіз ліквідності за 2014-2016 роки показав, що підприємство не можна назвати фінансово стійким, тому що його показники, свідчать про неплатоспроможність підприємства.

Показником ефективності використання оборотних коштів є їх рентабельність. Рентабельність оборотних активів має від'ємне значення, а це є негативним моментом.

Як бачимо, аналіз ситуації на підприємстві показав багато негативних показників, тому можна внести наступні пропозиції:

а) підприємству треба уважно слідкувати за величиною свого робочого капіталу, щоб, з одного боку, кошти підприємства працювали ефективно, а з іншого - їх було достатньо для здійснення безперервного обороту;

б) підприємству слід розрахувати залежність між зростанням середніх залишків оборотних коштів, тривалістю їх обороту та прибутком, яка б сприяла максимальному збільшенню рентабельності оборотного капіталу;

в) підприємство повинно налагодити нормальний рух капіталу, суворо дотримуватися строків сплати відсотків і погашення банківських кредитів, розрахунків з іншими кредиторами;

г) залучення капіталу має здійснюватися планово, керовано, з урахуванням ступеня ризику, наявної інфляції, змін на ринку товарів і послуг;

д) зміцнення фінансової дисципліни, ширше використання в господарському обороті векселів, використання системи знижок;

е) планування оборотного капіталу за двома напрямками: розміщенням та джерелами формування, тобто визначення потреби в оборотних активах і оборотних інвестиціях;

ж) постійний поглиблений аналіз платоспроможності контрагентів, виключення з числа покупців і замовників дебіторів з високим рівнем ризику;

и) використання факторингу як сучасної форми рефінансування дебіторської заборгованості.

Оптимізація дебіторської заборгованості на ТОВ «Гарутинський сироробний завод» може здійснюватися в наступних напрямках:

а) посилення контролю за дебіторською заборгованістю, недопущення виникнення простроченої та безнадійної дебіторської заборгованості.

б) постійний поглиблений аналіз платоспроможності контрагентів, виключення з числа покупців і замовників дебіторів з високим рівнем ризику.

в) використання прогресивних форм розрахунків - передоплата, розрахунки за допомогою векселів та чеків. Застосування цих форм розрахунків дозволяє захистити підприємство від ризиків неплатежу, не допустити старіння дебіторської заборгованості.

Список використаних джерел

1. Фінанси підприємств: Підручник/ керівник авт. кол. і наук. ред. проф. Поддєрьогін А.М. – 6-те вид. перероб і доп. – К.: КНЕУ, 2006. – 552 с.
2. Маркс К. Капітал. Критика політичної економії. – К.: Видавництво політичної літератури України, 1982. - 932 с.
3. Финансы в управлении предприятием /Под ред. Ковалевой - М.: Финансы и статистика, 2006. - 160с.
4. Золоторев А.И. Эффективное использование оборотных средств. - Экономика Украины, 2008. - 280 с.
5. Біла О.Г. Фінанси підприємств: Навч. посібник. – Львів: Магнолія, 2009. – 383 с.
6. Балабанов И.Т. Основы финансового менеджмента. «Как управлять капиталом» – Финансы и статистика, 2004.
7. Лігоненко Л., Ковальчук Г. Оцінка платоспроможності підприємства: Методичні підходи // Економіка, фінанси, право. — 2008. — № 9.
8. Вітлінський В. В., Пернарівський О. В., Баранова А. В. Оцінка кредитоспроможності позичальника // Фінанси України. — 2009. — №12.
9. Економічна енциклопедія: у 3-х томах. Т.2. / за ред. Мочерного С.В. – К.: Видавничий центр «Академія», 2001.
10. Финансовый менеджмент: Учеб.-практич. руководство / Е. С. Стоянова и др. — М.: Перспектива, 2004. — 268 с.
11. Фінансовий аналіз : підручник / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 536 с.
12. Стоянова Е.С., Бикова Е.В., Бланк И.А. Управління оборотним капіталом. – М.: Видавництво «Перспектива», 2010. – 128 с.
13. Фінанси підприємств: Підручник / За ред. проф. А.М. Поддєрьогіна. – К.: КНЕУ, 2012. – 571 с.
14. Коваленко Л.О. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник – 3-тє видання, виправлене і доповнене – К.: Знання, 2008. – 483с.

15. Ситник Л.С. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 352с.
16. Кузьмін В.В. Фінансові основи підприємництва: Навчальний посібник – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 192с.
17. Бланк И.А. Стратегия и тактика управления финансами. – К.: МП "ИТЕМ Лтд", СП "АДЕФ-Украина", 2012. – 534 с.
18. Коновалова О.В. Аналіз оборотних активів підприємства: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003.
19. Бригхем Е. Основи фінансового менеджменту: Пер. з англ. – К.: Молодь, 2003. – 1000 с.
20. Дедіков О.І., Дєєва Н.М. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 328с.
21. Шиян Д.В., Строченко Н.І. Фінансовий аналіз: Навчальний посібник – К.: Видавництво А.С.К., 2013. – 240 с.
22. Бандурка О.М., Коробов М.Я., Орлов П.І., Петрова К.Я. Фінансова діяльність підприємства: Підручник/ 2-ге вид., перер. і допов. – К.: Либідь, 2002. – 384 с.
23. Біла О.Г. Фінансове планування і прогнозування. Навч. посібник. – Львів: Компакт, 2005. – 312 с.
24. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: Учебный курс – 2-е изд., перераб. и доп. – К.: Эльга, Ника – Центр, 2014.
25. Драгун Л.М., Левченко В.Ф., Бондаренко О.Л. Удосконалення аналізу ефективності використання оборотних коштів підприємства // Фінанси України. – 1998. – №12.
26. Моляков Д.С. Финансы предприятий отраслей народного хозяйства/ Учебн. Пособие. – М.: Финансы и статистика, 2009.
27. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва": наказ мінфіну України №39 від 25.02.2000.
28. Фінансовий менеджмент: Навч. посібник/ За ред. проф. Кірейцева Г.Г. – К.: ПУЛ, 2012. – 496 с.

29. Товтиженко О.В. Фінанси в системі кругообігу капіталу підприємства: нові підходи // Актуальні проблеми економіки. – 2003. – №10.
30. Сорока Р.С. Чинники впливу на ефективність функціонування оборотного капіталу // Регіональна економіка. – 2003. – №3.
31. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: Навч. посібник. – 3-тє вид., доп. І перероб. – К.: ПУЛ, 2002. – 461 с.
32. Савон Р.Л. Оборотність сукупних активів як фактор ефективності управління промисловим підприємством (зарубіжний і вітчизняний досвід) // Актуальні проблеми економіки. – 2002. – №12. – С. 53–59.
33. Прокопівний С.Ф. Економіка підприємства: Підручник/ Вид. 2-ге, перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2001. – 528 с.
34. Остапенко В.В. Финансы предприятий / Учебн. пособие. – М.: Омега – М, 2003.
35. Маргасова В.Г. Особливості обігу оборотного капіталу в харчовій промисловості та його вплив на відтворювальні процеси у галузі // Актуальні проблеми економіки. – 2015. – №6. – С. 20–24.
36. Лучков О.І. Визначення оптимального розміру дебіторської заборгованості // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – №1. – С. 22–27.
37. Лобов С.П. Система управління запасами підприємств // Економіка. Фінанси. Право. – 2009. – №7. – С. 18–23.
38. Карбовник А. Питання забезпечення оборотними коштами підприємств в умовах сучасної української економіки // Регіональна економіка. – 2010. – №2.
39. Іщук С.О. Підвищення ефективності управління товарно-матеріальними запасами підприємств // Регіональна економіка. – 2006. – №3.
40. Золотарьов А. Раціональне використання оборотних засобів у промисловості // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – №9–10. – С. 12–24.